

ning, at man kan og bør sætte Næringsfrihedens Princip igjennem. Da Arbejderne fra 1847 baade nu og tidligere ere saa stærkt kritiserede af den ærede Rigsdagsmand, maa jeg bemærke, at Forholdene dengang vare ganske anderledes; thi dengang var Opgaven at reformere det Bestaaende indenfor de bestaaende Grændser, altsaa efter et Princip, som ikke var Næringsfrihedens Princip, og jeg troer ikke, at hverken den ærede Proponent eller nogen Anden har paaylíst en eneste væsentlig Indskrænkning, som ikke ved de gjorte Forslag er ophævet, Notabene indenfor de bestaaende Grændser. En anden Sag er det, naar man kan forlade Principet og komme over til et andet; saa stille Forholdene sig ganske anderledes. Jeg maa bede det ærede Thing undskyldte, at jeg har her berørt Noget, som maaskee ikke ganske staaer i Forbindelse med den foreliggende Sag, men da Proponenten er gaaet ind paa dette Spørgsmaal, haabede jeg, at det ogsaa maatte være mig tilladt.

Hvad Sagen selv angaaer, saa tilstaaer jeg, at jeg har fundet, at der hersker en mærkelig Uklarhed angaaende, hvorledes den egentlig skal behandles: skal den fremmes som et Lovforslag, eller skal Thinget blot afgive sin Betænkning eller udtale sin Mening om visse enkelte Hovedspørgsmaal? Hvis det Første er Tilfældet, saa vil jeg senere udbede mig Ordet for, som jeg troer med ret gode Grunde, at vise, at nærværende Forslag er forfæilet og ikke saaledes, at det efter min Overbeviisning kan blive til Lov, selv om en større Reform er fjern. Foreløbig skal jeg kun bemærke det One, at, naar man reformerer denne Sag stykkeviis, saa maa man absolut gjøre enkelte Classer Uret. Naar jeg siger, at Kjøbmændene og Haandværkerne i Byerne i det Hele skulde være bundne ved alle disse utallige Regler for Laugs- og Bevillingsvæsenet, saa kan jeg ikke gaae hen og tage en enkelt Green, f. Ex. Kjøbmandshandelen, og sige: den skal være fri. En anden Sag er det, naar Friheden bliver etableret som Regel, thi saa vil alt dette, som det synes mig, falde ganske af sig selv.

Nimestad: Jeg skal blot udbede mig det ærede Things Opmærksomhed for nogle ganske enkelte Bemærkninger, hvortil jeg er bleven ledet ved de Uttringer, der faldt fra Forslagsstilleren. Han sagde nemlig med Hensyn til Tilladelsen for Enhver til at arbejde med egne Hænder: det har jeg ikke forstaaet, som det lader, at de ærede Herrer nu forstaae det, thi i det Tilfælde maatte jo Svendeproven falde aldeles bort. Dertil skal jeg bemærke, at det ikke er det samme at lade Svendeproven falde bort og at lade Enhver arbejde med egne Hænder, thi man kan godt lade alle Svendeprover falde bort, uden at Enhver har Lov til at arbejde, som han bedst kan. Et Exempel derpaa have vi jo i Lybøland, i hvilket store Land der ikke eksisterer Svendeprover, men hvor der dog er en stærk Laugsindskrænkning. Jeg skal dernæst gjøre opmærksom paa, at der her i Byen af flere Foreninger er udsat en combineret Comitee til at overveie den Samarbejdelse, der i 1854 er foretaget af Betænkningen af 1847, og den er kommen til det Resultat at lade Svendeproverne falde bort, men derfor indtræder der ikke en Ret for Enhver til at arbejde med egne Hænder. Insisterer man derimod paa den Ret, at Enhver maa arbejde med egne Hænder, som han bedst veed og kan, saa falde unægtelig Svendeproverne bort med det samme. Min Mening kan vel ikke være tvivlsom, efterat jeg med det høitærede Things Tilladelse har stillet en Interpellation desangaaende til den høitærede Minister, og de Exempler, den ærede Forslagsstiller fremsatte om Stomagerne og Sabelmagerne, ville jo afgive et bestemt Beviis for, at jeg havde tænkt mig, at man kunde arbejde udenfor sin Profession med sine egne Hænder. Jeg lagde udtrykkelig til, at der maatte være enkelte Indskrænkninger i saa Henseende, men jeg meente, at en stor Deel af de Hindringer, der vare for saadan Arbeiden, godt kunde tages bort. Det forekommer mig, at det, som den ærede Forslagsstiller egentlig tenderede, var det, som han kalder Afassociationer, at det ikke vilde hjælpe noget, man gav Arbeidet frit, naar man ikke tillod Afassociationer. Det er